

Sygn. akt VII U 1508/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 czerwca 2018 r. w Warszawie

sprawy P. K.- (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. (płatnika składek)

na skutek odwołania P. K.- (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 24 sierpnia 2017 r., znak:(...), nr: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż odwołująca się P. Ł. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 1 marca 2017 r. ,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. na rzecz odwołującej się P. Ł. oraz płatnika składek odwołującego się (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. kwoty po 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W dniu 3 października 2017 r. (data prezentaty w ZUS) **P. Ł.** oraz **(...) Sp. z o.o.** , działając za pośrednictwem pełnomocnika, złożyli odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 24 sierpnia 2017 r. znak: (...)Odwołujący wnieśli o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że P. Ł. podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 1 marca 2017 r.

z tytułu umowy o pracę zawartej między ww. stronami.

W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik odwołujących wskazał, przedmiotem prowadzonych przez ZUS działań kontrolnych było stwierdzenie i ustalenie podlegania przez odwołującą obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w związku z zawartą umowę

o pracę. W ocenie pełnomocnika skarżona decyzja w sposób rażący narusza przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, tj. art. 7 oraz art. 77 § 1 k.p.a., poprzez nieprzeprowadzenie dowodów z przesłuchania stron

zakwestionowanej umowy o pracę, dowodu z zeznań świadków oraz uznaniu umowy o pracę łączącej odwołującą z pracodawcą za umowę zawartą dla pozorów. Odwołujący wyjaśnili, że P. Ł. została zatrudniona na stanowisku doradcy działu handlowego w ramach działalności gospodarczej prowadzonej przez R. K., polegającej na realizacji podłóg. W zakres obowiązków odwołującej wchodziło poszukiwanie nowych klientów, przygotowywanie ofert, prowadzenie negocjacji rozliczania inwestycji. Praca odwołującej była świadczona pod nadzorem prezesa spółki. W ocenie pełnomocnika odwołujących w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw faktycznych i prawnych do przyjęcia, że umowa o pracę łącząca ją z pracodawcą została zawarta dla pozorów. Firma zatrudniająca odwołującą ma charakter rodzinny, zaś R. K. chce, aby jego działalność była kontynuowana w formie spółki m. in. przez odwołującą, która w ramach zatrudnienia miała nie tylko świadczyć pracę, lecz również przygotować się do objęcia w przyszłości funkcji w zarządzie (odwołanie k. 2-5 a.s. oraz k. 2-5 a.s. sygn. akt VII U 1509/17, pismo procesowe odwołujących z 19.02.2018 r.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 31 października 2017 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie na podstawie

art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wskazał, że z uwagi na dokonane przez płatnika składek (...) Sp. z o.o. zgłoszenie odwołującej do ubezpieczeń społecznych z uchybieniem terminu oraz powstanie niezdolności do pracy odwołującej przypadającej na okres ciąży i powstałej w krótkim czasie od zgłoszenia do ubezpieczeń wszczął postępowanie mające na celu wyjaśnienie, czy praca była faktycznie świadczona przez odwołującą i czy umowa nie została zawarta jedynie dla pozorów. Na skutek przeprowadzonego postępowania oraz ustalonych w jego trakcie okoliczności, w szczególności brak dowodów na faktycznym wykonywaniu pracy przez odwołującą organ rentowy uznał, że zaistniały podstawy do stwierdzenia, że umowa o pracę została przez odwołującą zawarta dla pozorów w rozumieniu art. 83 k.c., jedynie w celu uzyskania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wobec powyższego organ rentowy wydał skarżoną decyzję stwierdzającą brak podlegania przez odwołującą ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie ww. umowy o pracę (odpowiedź na odwołanie k. 7-9 a.s.).

Zarządzeniem z dnia 4 grudnia 2017 r. sprawa z odwołania (...) Sp. z o.o. od decyzji ZUS (...) Oddział w W. z dnia 24 sierpnia 2017 r.

znak: (...) prowadzona pod sygn. akt VII U 1509/17 została na podstawie art. 219 k.p.c. połączona ze sprawą VII U 1508/17 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz dalszego prowadzenia pod sygn. akt VII U 1508/17 (zarządzenie z 04.12.2017 r. k. 13 a.s. sygn. akt VII U 1509/17).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. K., ojciec odwołującej P. Ł., od lat 90' prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) R. K., w ramach której świadczy usługi z zakresu montażu podłóg. Odwołujący zatrudnia kilkunastu pracowników (zeznania odwołującej k. 36 i k. 60 a.s., zeznania R. K. k. 36-37 i k. 60 a.s., zeznania świadków A. K. k. 37-38 a.s. i M. C. k. 58-59 a.s.)

Na początku 2017 roku R. K. założył firmę (...) Sp. z o.o.

z siedzibą w M.. Spółka została zarejestrowana w KRS dnia 15 lutego 2017 roku.

Firma miała docelowo służyć przekazaniu dotychczas prowadzonej przez R. K. działalności jego dzieciom, miała mieć charakter firmy rodzinnej. W spółce zostali zatrudnieni członkowie rodziny R. K.; jego małżonka, M. K. (1), na pół etatu; następnie w listopadzie 2017 roku jego młodsza córka, M. K. (2), na stanowisku asystenta ds. sprzedaży, na pełny etat i za wynagrodzeniem w wysokości 2.000 zł, a na końcu, od lutego 2018 roku, także jego zięć i jednocześnie małżonek P. Ł. – N. L., jako doradca ds. sprzedaży, na pół etatu i za wynagrodzeniem w wysokości 1.050 zł brutto (umowy o pracę k. 32-33 a.s., odpis z KRS k. 52-54 a.s., zeznania odwołującej k. 36

i k. 60 a.s., zeznania R. K. k. 36-37 i k. 60 a.s., zeznania świadków: A. K. k. 37-38 a.s., M. C. k. 58-59 a.s., M. K. (1) k. 59 a.s.).

Jako pierwsza w firmie (...) Sp. z o.o. (dalej również jako „spółka (...)\") została zatrudniona P. Ł., na podstawie umowy o pracę z dnia

1 marca 2017 r. Zgodnie z umową odwołująca została zatrudniona od ww. dnia jako doradca działu handlowego na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 2.900 zł brutto (zeznania odwołującej k. 36 i k. 60 a.s., zeznania R. K. k. 36-37 i k. 60 a.s., umowa o pracę z 01.03.2017 r. – nieoznaczona karta a.r.).

P. K. posiada wykształcenie średnie, pracowała wcześniej

w charakterze handlowca. W okresie od grudnia 2011 roku do końca listopada 2012 roku pracowała w firmie (...) S. C. w W. jako doradca handlowy, a także

w okresie od listopada do grudnia 2016 roku w firmie (...) P. P. (1) jako asystentka działu handlowego. Ponadto odwołująca nieodpłatnie pomagała R. K. przy prowadzeniu działalności gospodarczej (zeznania odwołującej k. 36 i k. 60 a.s., świadectwo ukończenia LO dla dorosłych, świadectwa pracy – nieoznaczone karta a.r.). Jeszcze przed zatrudnieniem w spółce (...) odwołująca była przyuczana do pracy. Odwołująca była szkolona przez pracowników firmy ojca – handlowca A. K. oraz pracownika magazynu (...), którzy pokazywali jej jakie materiały i rodzaje wykładzin podłogowych stosuje się w firmie, a także uczyli jej obsługi programu komputerowego

J. służącego do rozliczeń z klientami, fakturowania i prowadzenia magazynu (zeznania odwołującej k. 36 i k. 60 a.s., zeznania R. K. k. 36-37 i k. 60 a.s., zeznania świadków A. K. k. 37-38 a.s. i M. C. k. 58-59 a.s.).

Odwołująca była zdolna do pracy na stanowisku doradcy działu handlowego w dniu

1 marca 2017 r. Odbyła również szkolenie wstępne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (orzeczenie lekarskie nr (...), zaświadczenie o ukończeniu szkolenia BHP – nieoznaczone karty a.r.). W związku z zatrudnieniem R. K. zgłosił odwołującą

do ubezpieczeń społecznych, jednakże doszło do tego z opóźnieniem, dopiero w dniu 20 marca 2017 r. (okoliczność bezsporna – akta rentowe).

Odwołująca miała pisemnie określony zakres obowiązków. Do zadań odwołującej należało: doradzanie klientom w kwestiach handlowych, prezentowanie produktów i usług świadczonych przez Spółkę, realizacja założonych planów sprzedażowych, pozyskiwanie nowych klientów, budowanie i utrzymywanie długofalowych relacji z klientami, bieżąca znajomość i stosowanie przepisów prawnych oraz obowiązujących w Spółce instrukcji

i procedur dotyczących zajmowanego stanowiska i wykonywanych zadań, przygotowanie ofert dla klientów i prowadzenie negocjacji handlowych, przygotowywanie spotkań

z klientami, planowanie i raportowanie z działań bieżących i monitorowanie działalności konkurencji oraz wykonywanie innych prac zleconych przez Prezesa Spółki związanych

z zajmowanym stanowiskiem (zakres obowiązków – nieoznaczona karta a.r.).

P. Ł. świadczyła pracę na rzecz spółki (...). Praca odbywała się

w biurze spółki położonym przy ul. (...), gdzie znajduje się również magazyn. Odwołująca zajmowała się poszukiwaniem nowych klientów dla firmy, wprowadzała nowych kontrahentów do bazy danych, odbierała korespondencje, wprowadzała produkty, wydawała

i przyjmowała towar, przyjmowała faktury WZ, pomagała przy archiwizacji dokumentów

do księgowości. Ponadto odwołująca wykonywała również polecenia R. K.,

który nadzorował jej pracę. Odwołująca pracowała od poniedziałku do piątku, przez osiem godzin dziennie od 8:00 do 16:00 (zeznania odwołującej k. 36 i k. 60 a.s., zeznania R. K. k. 36-37 i k. 60 a.s., zeznania świadków: A. K. k. 37-38 a.s., M. C.

k. 58-59 a.s., M. K. (1) k. 59 a.s.).

W kwietniu 2017 roku odwołująca była szkolona przez E. B., pracującego dla firmy (...), jednego z kontrahentów R. K., który dostarcza jego firmie materiałów. Szkolenie dotyczyło produktów oferowanych przez ww. firmę i było obowiązkowe dla pracowników kontrahentów tej spółki. Ponadto w okresie wiosenno-zimowym odwołująca była widziana w pracy przez K. C., pracownika innego dostawcy produktów firmy (...), firmy (...) Sp. z o.o., obie panie

rozmawiały również telefonicznie w celu potwierdzenia cen i dostępności materiałów (zeznania świadków E. B. k. 57 a.s. i K. C. k. 57-58 a.s.).

W kwietniu 2017 roku odwołująca dowiedziała się, że jest w ciąży. Ze względu na stan zdrowia związany z ciążą w dniu 20 maja 2017 r. odwołująca udała się na zwolnienie lekarskie. Jej obowiązki przejęli inni pracownicy spółki, w tym M. K. (1) i M. K. (2), a także pracownicy firmy (...), m. in. M. C. (zeznania odwołującej k. 36 i k. 60 a.s., zeznania świadków M. C. k. 58-59 a.s., M. K. (1) k. 59 a.s., zaświadczenie lekarskie k. 34 a.s., akta rentowe – okoliczność bezsporna)

Za wykonaną pracę odwołująca otrzymywała wynagrodzenie przelewem na rachunek bankowy. W okresie od marca do czerwca 2017 roku otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 2.041,16 zł, natomiast w lipcu 2017 r. w kwocie 1.434,97 zł (potwierdzenia przelewów – nieoznaczone karty a.r.).

(...) Sp. z o.o. funkcjonuje bardzo dobrze, rozwija się, otworzyła sklep w O. i przynosi duże zyski (zeznania R. K. k. 36-37 i k. 60 a.s., zeznania świadka A. K. k. 37 a.s.).

Pismem z dnia 4 lipca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. zawiadomił odwołujących się o wszczęciu postępowania z urzędu w sprawie ustalenia okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz podstawy wymiaru składek P. Ł. od 1 marca 2017 r. z tytułu zatrudnienia w R. O. Sp. z o.o. W odpowiedzi na zawiadomienia P. Ł. oraz R. K. złożyli w ZUS wyjaśnienia oraz dokumenty mające potwierdzać zatrudnienie odwołującej (zawiadomienia z 04.07.2017 r., wyjaśnienia odwołujących oraz przedłożone przez nich dokumenty – nieoznaczone karty a.r.).

Po przeprowadzeniu postępowania, ZUS (...)Oddział w W. wydał w dniu 24 sierpnia 2017 r. decyzję nr (...) na podstawie której stwierdził, że P. K.-Ł. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 marca 2017 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w jego ocenie brak dowodów na faktyczne świadczenie pracy przez odwołującą, jak również brak oświadczeń świadków potwierdzających tezę, że stanowisko zostało utworzone specjalnie dla ubezpieczonej, aby zapewnić jej tytuł do ubezpieczeń społecznych w związku ze zbliżającym się macierzyństwem. Wyjaśnienia stron postępowania oraz przedłożone przez nich dokumenty budziły wątpliwości organu rentowego. Zdaniem organu rentowego nie ulega wątpliwości, że w sposób świadomy i przemyślany odwołująca została zgłoszona do ubezpieczeń, aby umożliwić jej uzyskanie zasiłku macierzyńskiego, wobec czego należało je uznać za bezpodstawne (decyzja ZUS z 24.08.2017 r. – nieoznaczona karta a.r.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, obejmujący wymienione wyżej dowody z dokumentów, w tym załączonych do akt rentowych, a także zeznań świadków i stron.

Sąd dał wiarę przesłuchanym w sprawie świadkom w całości, gdy były przekonujące i wiarygodne, a ich treść była wzajemnie zbieżna i korespondowała ze sobą. Świadkowie A. K. i M. C. są pracownikami firmy (...), zeznali, że szkolili P. Ł. przygotowując ją do pracy w założonej przez niego spółce. Świadkowie E. B. i K. C. reprezentowali kontrahentów firmy (...)

i wskazali, że w ramach kontaktów handlowych mieli styczność z odwołującą, współpracowali ją lub szkolili i widywali ją w pracy. Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania M. K. (1), małżonki R. K. i matki odwołującej, która zaświadczyła, że odwołująca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracowała w odwołującej się spółce (...).

Ponadto Sąd dał wiarę wyjaśnieniom i zeznaniom odwołującej P. Ł.

i R. K.. Strony stosunkowo szczegółowo przedstawiły charakter wzajemnej współpracy i dostarczyły informacji na temat okoliczności istotnych dla sprawy. Relacje stron w powyższym zakresie nie budziły zastrzeżeń i były zbieżne z treścią pozostałych dowodów, w tym z zeznaniami przesłuchanych w sprawie świadków.

Strony postępowania nie kwestionowały przeprowadzonych w sprawie dowodów i nie wnosiły o uzupełnienie materiału dowodowego, wobec czego Sąd uznał go za wystarczający do wydania rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie P. Ł. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. od skarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych było zasadne.

Spór w niniejszej sprawie koncentrował się wokół kwestii podlegania przez P. Ł. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawartej w dniu 1 marca 2017 r. umowy o pracę z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M.. Na mocy skarżonej decyzji z dnia 24 sierpnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakwestionował ważność powyższej umowy, wskazując, że okoliczności ustalone w toku wszczętego w tej sprawie postępowania wyjaśniającego nie potwierdziły faktu wykonywania pracy przez odwołującą, co wskazuje na pozorność tej umowy. Z tym stanowiskiem nie zgodzili się odwołujący, podnosząc, że umowa o pracę została zawarta w celu faktycznego i odpłatnego wykonywania pracy. W związku z powyższym przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie, czy zawarta między stronami umowa o pracę była ważna i skuteczna, czy też, zgodnie z twierdzeniem organu rentowego wyrażonym w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, została zawarta jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych i w konsekwencji nie wywołała i nie wywołuje skutków w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym

Przystępując zatem do oceny prawnej przedmiotu sporu, w pierwszej kolejności wskazać należy, że dokonywana przez organ rentowy kontrola zgłoszeń do ubezpieczenia oraz prawidłowości i rzetelności obliczenia składki oznacza przyznanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencji do badania samego tytułu ubezpieczenia wynikającego z zawarcia umowy o pracę, a zatem badania również ważności takiej umowy (por. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r.,

III AUa 1039/12 oraz z dnia 25 września 2012 r., III AUa 398/12). Jednym z przejawów realizowania się stosunku pracy na tle interesu publicznego jest obowiązkowe uczestnictwo pracownika w systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r.

poz. 1778) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów. W myśl art. 13 pkt 1 ustawy następuje to od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania. O tym jednak, czy dany stosunek prawny łączący dwa podmioty może być uznany za stosunek pracy, rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Stosownie do treści definicji zawartej w art. 2 k.p. pracownikiem jest osoba zatrudniona między innymi na podstawie umowy o pracę. Użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze zobowiązaniowym, tj. stosunku pracy. Istotą tegoż stosunku jest – w świetle art. 22 § 1 k.p. – uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem. Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się

do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca – do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art. 22 § 1 k.p.). W ujęciu art. 22 § 1 k.p. stosunek pracy

to relacja prawna łącząca pracodawcę i pracownika, na której treść składają się wzajemne prawa i obowiązki. Zgodnie z treścią powołanego przepisu zasadniczym elementem konstrukcyjnym stosunku pracy jest zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy

pod kierownictwem pracodawcy w czasie i miejscu przez niego wyznaczonym

za wynagrodzeniem. Swoistość stosunku pracy wyraża się w jego cechach, które odróżniają go od stosunków cywilnoprawnych, a także zwyczajowej, okazjonalnej pomocy członków najbliższej rodziny świadczonej na rzecz określonego przedsiębiorcy, w ramach których świadczona jest praca. Do tych właściwości stosunku pracy należą: dobrowolność zobowiązania, zarobkowy charakter stosunku pracy, osobisty charakter świadczenia pracy oraz podporządkowanie pracownika co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy, wyrażające się również w możliwości wydawania pracownikowi poleceń dotyczących pracy.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność umowy wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych przy jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Istotne znaczenie ma tu niezgodność między pierwotnym aktem woli, a jego uzewnętrznieniem. Wskazać należy, że o pozorności danej umowy decydują okoliczności wskazane w art. 83 § 1 k.c., które występować muszą w czasie składania przez strony oświadczeń woli. W doktrynie wyróżnia się dwie formy pozorności: pozorność czystą, zwaną też bezwzględną lub absolutną, kiedy to strony, dokonując czynności prawnej, nie mają zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych oraz pozorność kwalifikowaną, zwaną względną lub relatywną, kiedy strony zawierają czynność prawną pozorną (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012 r., I UK 27/12, z dnia 12 lipca 2002r., V CKN 1547/00).

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, formułowany w oparciu o treść cytowanego

art. 83 k.c., zgodnie z którym zamiar nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego,

bez rzeczywistego wykonywania umowy o pracę, świadczy o fikcyjności zgłoszenia

do pracowniczego ubezpieczenia społecznego. W sytuacji, w której stronom umowy o pracę przyświeca jedynie intencja włączenia do ubezpieczenia społecznego (i uzyskanie świadczeń płynących z tego ubezpieczenia) pod pozorem zatrudnienia, bez jego rzeczywistego wykonywania (art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.), zawarcie umowy o pracę nie może rodzić skutków prawnych i stanowić podstawy do uznania, że osoba, która zawarła taką umowę podlega ubezpieczeniu społecznemu pracowników (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego

w K. z 11 lutego 2014 r., III AUa 929/13). Jednocześnie a contrario do powyższego przyjmuje się, że nie można stwierdzić pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy

o pracę, w sytuacji, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca pracę tę przyjmował (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 12 maja 2011r., II UK 20/11;

z 19 października 2007 r., II UK 56/07; z 5 października 2005 r., I UK 32/05).

Ponadto zaznaczenia wymaga, że niniejszej sprawie to po stronie odwołującego leżał obowiązek udowodnienia okoliczności podnoszonych w odwołaniu. Zgodnie bowiem

z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przenosząc tą regułę na grunt niniejszej sprawy należy przyjąć, że jeśli strona odwołująca się od decyzji organu rentowego, w której organ na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego dokonał ustaleń niekorzystnych dla odwołującego, zaprzecza twierdzeniom wyrażonym przez ten organ w skarżonej decyzji, to powinna w postępowaniu przed sądem odwoławczym nie tylko podważyć trafność poczynionych w ten sposób ustaleń dotyczących podleganiu ubezpieczeniom społecznym, lecz także wskazać okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym, z których byłoby możliwe wyprowadzenie wniosków i twierdzeń zgodnych ze stanowiskiem strony odwołującej.

Kierując się powyższym Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe

w oparciu o załączone do akt sprawy dokumenty oraz zeznania świadków i stron i na tej podstawie stwierdził, że wyrażone w skarżonej decyzji stanowisko organu rentowego co do niepodlegania przez odwołującą obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym było niezasadne. Odwołujący się wykazali w toku postępowania, że zawarta między nimi umowa

o pracę była faktycznie realizowana i nie miała charakteru umowy pozornej, zaś praca wykonywana przez odwołującą odbywała się w warunkach określonych w art. 22 k.p.

Materiał dowodowy zebrany w sprawie nie pozostawia wątpliwości co do tego,

że odwołująca realizowała w pełni powierzone jej obowiązki doradcy działu handlowego.

Jak wynika z zeznań świadków odwołująca pracowała w biurze spółki (...) od poniedziałku do piątku przez osiem godzin dziennie i w tym czasie wykonywała takie czynności,

jak kontakt z kontrahentami spółki, poszukiwanie nowych klientów, dbanie o obieg dokumentacji w firmie, przyjmowanie i wysyłanie towaru oraz wystawianie faktur. Faktyczne wykonywanie przez odwołującą pracy zgodnie z umową potwierdziły zeznania świadków będących pracownikami R. A. K. i M. C., a także osób reprezentujących kontrahentów jego firmy – E. B. i K. C.,

a ponadto również sam R. K. oraz jego małżonka M. K. (1). Zeznania świadków i stron w zakresie, w jakim dotyczyły relacji o rzeczywistym wykonywaniu przez odwołującą obowiązków na rzecz spółki (...) były wiarygodne i nie zostały w żaden sposób zakwestionowane przez organ rentowy. Praca odwołującej odbywała się w biurze spółki (...), w pełnym wymiarze czasu pracy, a jej wykonanie było nadzorowane przez R. K.. Za wykonaną pracę odwołująca otrzymywała wynagrodzenie w wysokości niewygórowanej i adekwatnej do powierzonych jej obowiązków, a ponadto zgodnej

z postanowieniami umowy o pracę, co znajduje odzwierciedlenie w załączonych do akt rentowych potwierdzeniach przelewów i listach płac. Sąd Okręgowy miał również na uwadze, że odwołująca posiadała kompetencje do tego, aby powierzyć jej stanowisko doradcy działu handlowego. Pracowała wcześniej na podobnych stanowiskach, dodatkowo spółka (...) miała charakter rodzinny, a odwołująca jeszcze przed zatrudnieniem okazjnie i nieodpłatnie pomagała ojcu w prowadzeniu działalności, jaką wykonywał jednoosobowo. Nadto Sąd Okręgowy miał na względzie, że odwołująca była szkolona do pracy w spółce przez pracowników firmy ojca, tym samym zasadne jest przyjęcie, że obejmując stanowisko zgodnie z zawartą umową o pracę miała odpowiednie przygotowanie do wykonywania powierzonych jej obowiązków.

Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne motywy, jakimi strony kierowały się przy zawarciu spornej umowy o pracę. Jak wynika z ustalonych w sprawie okoliczności R. K.

od wielu lat prowadził firmę świadczącą usługi w branży związanej z montażem podłóg i miał zamiar przekazać interes członkom rodziny. W tym też celu R. K. wraz z małżonką podjęli decyzje o założeniu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w celu zapewnienia rozwoju firmy oraz zaangażowania członków rodziny w biznes poprzez ich zatrudnienie.

W firmie, oprócz odwołującej, zostali w późniejszym terminie również inni członkowie rodziny, m. in. jej młodsza siostra oraz małżonek. Powyższe okoliczności były dla Sądu przekonywujące, logiczne i uzasadnione z perspektywy zasad doświadczenia życiowego.

Mając na względzie powyższe należy uznać, że stosunek łączący odwołującą

z zatrudnionym odpowiadał wszystkim cechom wskazanym w art. 22 § 1 k.p. Organ rentowy nie przedstawił przekonujących argumentów przemawiających za odmówieniem mu tego charakteru, ani też za przyjęciem, że podpisana przez strony umowa o pracę została zawarta dla pozoru, jedynie w celu uzyskania przez P. Ł. prawa do świadczeń

w związku z macierzyństwem. W ocenie Sądu na tle ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych nie sposób zarzucić odwołującym się, że zatrudnienie i zgłoszenie odwołującej do ubezpieczeń społecznych miało jedynie na celu umożliwienie uzyskania przez nią świadczeń pieniężnych finansowanych z ubezpieczenia chorobowego. Takiej oceny nie zmienia fakt, że odwołująca w niedługim okresie po zatrudnieniu udała się na zwolnienie lekarskie w związku z ciążą. Wskazać należy, że samo zawarcie umowy o pracę z kobietą

w okresie ciąży, choćby nawet głównym motywem tego zatrudnienia było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego, nie jest naganne ani tym bardziej sprzeczne z prawem, na co wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, chyba że praca faktycznie nie była świadczona (zob. przykładowo wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2006 r., III UK 156/05). Jak jednak wspomniano powyżej, taka okoliczność w niniejszej sprawie

nie zachodziła, gdyż odwołująca świadczyła pracę w wymiarze rzeczywistym, a zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w sposób jednoznaczny przemawia za niemożnością uznania łączącej strony umowy o pracę za pozorną.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy zważył, że umowie o pracę z dnia 1 marca 2017 r., zawartej między P. Ł. a (...) Sp. z o.o.

nie sposób przypisać cech pozorności. Odwołująca wykonywała powierzone jej obowiązki zgodnie z umową, za co otrzymywała wynagrodzenie. Z kolei organ rentowy nie przedstawił przekonujących dowodów ani argumentów na potwierdzenie wyrażonego w skarżonej decyzji stanowiska. Tym samym w ocenie Sądu nie zachodzą przesłanki do uznania tej umowy

za pozorną, a przez to nieważną na podstawie art. 83 § 1 k.c., a w konsekwencji należało stwierdzić, że przedmiotowa umowa stanowi tytuł podlegania przez P. Ł. ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu od dnia jej zawarcia. Z tych też względów Sąd Okręgowy uznał wniesione odwołania za zasadne i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił skarżoną decyzję orzekając jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W punkcie 2 sentencji wyroku Sąd Okręgowy rozstrzygnął o kosztach postępowania na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804) obciążając organ rentowy – jako stronę przegrywającą postępowanie – kosztami zastępstwa procesowego poniesionych przez każdego z odwołujących się.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS.

K.S.